

SYNSPUNKTER PÅ ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER I KIRKER.

Diskusjon om målsetning for fremtidige kirkeundersøkelser må ta utgangspunkt både i selve kirkebygningen og i dens funksjoner. Undersøkelsene hittil har vesentlig vært konsentrert om de bygningshistoriske aspekter, mens de kulturhistoriske problemer knyttet til gjenstandsmaterialet har vært lite påaktet.

Det arkeologiske materiale fra våre kirker har, som ethvert arkeologisk materiale fra en kjent kontekst og med muligheter for god dokumentasjon, en stor vitenskapelig verdi. De fenomener som finnes i grunnen under kirkegulvet, og de gjenstander som er eller har vært knyttet til dem, utgjør dokumenterbare levninger etter det religiøse liv. De gjenspeiler både de offisielle kirkelige funksjoner og de uoffisielle religiøse forestillinger, dessuten kirkens rolle som forsamlingsrom for en geografisk avgrenset befolkningsgruppe over lang tid. I enkelte tilfeller forekommer også levninger etter virksomhet som er eldre enn kirkestedet.

Flere materialgrupper, blant andre tekstil- og draktrester samt mynter, har dessuten stor verdi for kulturhistorien generelt.

Materiale fra disse undersøkelser har derved en annen funnsammensetning og omfatter i vesentlig grad andre funnkategorier enn arkeologisk materiale fra andre kontekster. Selv om helheten er kjent, er det imidlertid mange usikkerhetsmomenter vedrørende funnmaterialet, fordi flere funnkategorier foreløpig ikke kan relateres til definerte aspekter ved kirken.

På et sted hvor det har foregått kontinuerlig virksomhet gjennom mange århundrer, vil det alltid dannes en lagrekkefølge. I stående kirker er bevaringsforholdene dessuten vanligvis meget gode. Dette gjelder også de øvre lag. Grunnen under kirkegulvet kan derfor med hensyn til de stratigrafiske forhold sammenlignes med middelaldersk

bygggrunn og gårdshauger. Dette er en uvanlig gunstig situasjon sett i relasjon til andre arkeologiske objekter, til tross for senere forstyrrelser av undergrunnen.

Ved plotting av funnbeliggenhet har det vist seg at en stor del av gjenstandene ligger på det sted de kom under gulvet. Dette innebærer at forstyrrelsene i undergrunnen er langt mindre enn tidligere antatt. Bearbeiding og datering av funnmaterialet basert på funnforhold vil derfor i neste omgang kunne utnyttes til datering av bygningsfaser. Disse forhold må danne utgangspunkt for opplegg ved kommende undersøkelser.

Oslo 22.nov. 1982.

Irmelin Martens

Irmelin Martens

Inger Helene Vibe Müller

Inger Helene Vibe Müller